

Ondanks de teleurstelling die ik hem bereid moet hebben door mijn al te hoog reiken en het falen daarna, hielp hij mij verder. Hij zocht voor mij een ander spoor, waarheen hij me wel leiden kon, maar niet voorgaan. In een bijvak, bescheiden maar rijk als alle kunst, vond ik mijn afgebakend arbeidsveld. Velen gingen dien weg, maar dat deerde mij niet meer: ik kende immers de groote wetenschap en wist dat die niet voor mij was.

Maar ook vond ik de schoone dingen in het leven die mij wiegden en mijn brandende wonden heelden. Zuiver omlijnen kan ik niet, wat het is geweest; maar in al het schoone heb ik het gevonden, in alles wat het verhevene was, in al wat het beste was in mij en vooral in anderen.

In alle streven omhoog, in elk nederig buigen;... want daar waar het hoogste is, daar is het oneindig mededoogen dat alle leed verstilt.

Ik denk, dat mijn gelaat sprekend is geweest en de uitdrukking van mijn innerlijk voelen. Want na den nacht, waarin ik dit laatste doorleden had en gekomen was tot de volkomen rust, deze rust waarvoor geen woorden te vinden zijn, toen — het verhaal is banaal en eentonig — toen ben ik hem tegengekomen. We zagen elkaar aan; zonder angst en zonder verlangen; hij groette en ik groette weer.

In dien eenvoudigen groet was alles verlopen: de spanning van 't onuitgesproken verleden was heen.

Mijn kind — ben je als ik toen? Trouw aan de simpele rimpeling, die je gemoedsleven doortrilt? Mocht ik je kunnen bewaren voor 't eenvormig treuren om een verkeerd begrepen gevoel — of zul je, zooals de jeugd nu eenmaal is, wenschen zoo trouw te zijn.... trouwer nog, als het kan.

Maar neen.... je bent jong en in je oogen weet ik een andere vraag: en je durft haar niet doen, bang.... niet om mij, maar bang voor het antwoord!

Je bent zelfs zoo jong, dat je niet meer mocht kennen den man dien ik hier heb herdacht in dankbare vereering; den man die mij gesteund heeft, zooals ik jou zou wenschen te steunen. Maar hij is heengegaan voor jij kwam.... of heb je het al begrepen, dat hij je grootvader is geweest?

